

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM

GAZDASÁG- ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR

TANTÁRGYI ADATLAP

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1 ALAPADATOK

1.1 *Tantárgy neve (magyarul, angolul)*

PIACI SZERKEZETEK • INDUSTRIAL ORGANIZATION

1.2 *Azonosító (tantárgykód)*

BMEGT30A007

1.3 *A tantárgy jellege*
kontaktórák tanegység

1.4 *Kurzustípusok és óraszámok*

<i>kurzustípus</i>	<i>óraszám (heti)</i>	<i>jelleg (kapcsolt/önálló)</i>
előadás (elmélet)	1	
gyakorlat	1	kapcsolt
laboratóriumi gyak.		

1.5 *Tanulmányi teljesítményértékelés (minőségértékelés) típusa*

félévközi érdemjegy

1.6 *Kreditszám*

3

1.7 *Tantárgyfelelős*

neve: **Dr. Petró Katalin**, *beosztása:* nyugdíjas egyetemi docens

elérhetősége: petrokatalin@kgt.bme.hu

1.8 *Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység*

Közgazdaságtan Tanszék (kgt.bme.hu)

1.9 *A tantárgy weblapja*

<http://kgt.bme.hu/>

1.10 *A tantárgy oktatásának nyelve*
magyar

1.11 *A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve*

A Nemzetközi gazdálkodás BSc szak5. félévének kötelező tárgya a 2015.08.31. előtt beiratkozott hallgatók számára.

1.12 *Közvetlen előkövetelmények*

Erős előkövetelmény

Közgazdaságtan I. (BMEGT30A003 vagy BMEGT30A022)

Gyenge előkövetelmény

–

Párhuzamos előkövetelmény

–

Kizáró feltételek (nem vehető fel a tantárgy, ha korábban teljesítette az alábbi tantárgyak vagy tantárgycsoportok bármelyikét)

Piaci szerkezet (BMEGT30MN44)

Piaci szerkezetek (BMEGT30A104; BMEGT30MN12)

Piaci szerkezetek és versenyszabályozás KG (BMEGT30SZ06)

2 CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

2.1 Célkitűzések

A tantárgy keretén belül a Közgazdaságtan I. tárgy „folytatásaként” a hallgatók megismerkedhetnek a piacszerkezettel foglalkozó elméletek néhány fontosabb megállapításával, az egyes piaci szerkezetek hatékonysági és jóléti következményeivel, a különböző piaci szerkezetekhez tartozó vállalati magatartás és stratégiai viselkedés jellemzőivel. A piaci szerkezetek elemzése során a közgazdaságtani alapismeretekben megismert módszertani eszközöket, modelleket alkalmazzuk, kiegészítve egy egyszerű, alapszintű játékelméleti megközelítéssel.

2.2 Tanulási eredmények

A tantárgy sikeres teljesítésével elsajátítható kompetenciák

A. Tudás

1. Ismeri a modern piacelmélet fogalomrendszerét, a szerkezet-magatartás-teljesítmény paradigmát,
2. ismeri a többtermékes vállalatok termelési és költségfüggvényeit, a közöttük fennálló összefüggéseket; a méret- és választékgazdaságosság fogalmát, fontosabb mérőszámait, hatásukat a piaci szerkezetre,
3. ismeri a nemkooperatív oligopóliumok alapmodelljeit (pl. Cournot-, Bertrand-, Stackelberg-modell stb.),
4. ismeri a kooperatív ill. nemkooperatív stratégiai viselkedés (kartellek, fúziók, kizorító magatartás stb.) fontosabb alapelméleteit és -modelljeit (büntetéskioldó stratégia, Bain-Sylos-modell stb.),
5. ismeri a horizontális termékdifferenciálás fontosabb modelljeit (Chamberlin-modell, Hotelling egyenes város modellje, Salop körmodellje stb.),
6. tisztában van az árdiszkrimináció (lineáris és nemlineáris árképzés), a csomagban történő értékesítés és árukapcsolás alapvető formáival, ismeri ezek alkalmazási feltételeit és jóléti hatásait.

B. Képesség

1. Képes a megfelelő adatok ismeretében képes kiszámítani a piaci koncentráció és teljesítmény fontosabb mérőszámait (n-vállalatos koncentrációs hányados, Herfindahl-Hirschman-index, Lerner-index stb.), ezek alapján a piac jellemzésére, következtetések levonására, szakpolitikai javaslatok megfogalmazására
2. képes egyszerűbb piaci struktúrák azonosítására, a megfelelő adatok alapján a piac jellemzésére alkalmas vállalati és iparági szintű mutatók (vállalati és piaci kibocsátás, ár, profitok, jólét stb.) kiszámítására
3. képes a vállalatok közötti stratégiai interakciók egyszerűbb játékelméleti modellek segítségével történő leírására, ez alapján az optimális stratégiák és a várható (egyensúlyi) kimenet azonosítására,
4. képes önálló tanulás megtervezésére, megszervezésére és végzésére,
5. képes megérteni és használni a modern piacelmélet szakirodalmát, könyvtári forrásait,
6. alkalmas arra, hogy szakterületének megfelelően, szakmailag adekvát módon, szóban és írásban kommunikáljon anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven,

C. Attitűd

1. Együttműködik az ismeretek bővítése során az oktatóval és hallgató társaival,
2. folyamatos ismeretszerzéssel bővíti tudását,
3. nyitott az információtechnológiai eszközök használatára,
4. törekszik a nem tökéletesen versenyző piacok jellemzéséhez szükséges eszközrendszer megismerésére és alapszintű használatára,
5. törekszik a pontos és hibamentes feladatmegoldásra,

D. Önállóság és felelősség

1. Önállóan végzi a piacelméleti feladatok és problémák végiggondolását és adott források, adatok alapján történő megoldását,
2. nyitottan fogadja a megalapozott kritikai észrevételeket,
3. egyes helyzetekben – csapat részeként – együttműködik hallgatótársaival a feladatok megoldásában,

2.3 Oktatásmódszertan

Előadások, számítási gyakorlatok, kommunikáció írásban és szóban, IT eszközök és technikák használata, opcionális önállóan és csoportmunkában készített feladatok, munkaszervezési technikák.

2.4 Tanulástámogató anyagok

Tankönyvek, jegyzetek, letölthető anyagok

1. Tankönyv: D.W. Carlton – J.M. Perloff: Modern piacelmélet, Panem, 2003.

2. Példatár, feladatgyűjtemény: Berde Éva (szerk.): Mikroökonómiai és piacelméleti feladatgyűjtemény, TOKK, 2009

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

3 A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTKELÉSE

3.1 Általános szabályok

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése két évközi írásbeli teljesítménymérés (összegző tanulmányi teljesítményértékelés) alapján történik.

3.2 Teljesítményértékelési módszerek

A. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részletes leírása:

1. *Összegző tanulmányi teljesítményértékelés*: a tantárgy és tudás, képesség típusú kompetenciaelemeinek komplex, írásos értékelési módja zárthelyi dolgozat formájában, a dolgozat alapvetően a megszerzett ismeretek alkalmazására fókuszál, így a problémafelismerést és -megoldást helyezi a középpontba, azaz főként gyakorlati (számítási) feladatokat kell megoldani a teljesítményértékelés során, de emellett teszt jellegű és a leixikális tudás mérésére szolgáló feladatokat is tartalmaz. Az értékelés alapjául szolgáló tananyagrészt a tantárgy előadója határozza meg a gyakorlatvezetőkkel egyetértésben, a rendelkezésre álló munkaidő 45 perc.

3.3 Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

típus	részarány
1. összegző tanulmányi teljesítményértékelés	50%
2. összegző tanulmányi teljesítményértékelés	50%
összesen:	100%

3.4 Érdemjegy-megállapítás

érdemjegy • [ECTS minősítés]	pontszám
jeles (5) • Excellent [A]	90% felett
jeles (5) • Very Good [B]	86–90%
jó (4) • Good [C]	74–86%
közepes (3) • Satisfactory [D]	62–74%
elégséges (2) • Pass [E]	50–62%
elégtelen (1) • Fail [F]	50% alatt

Az egyes érdemjegyeknél megadott alsó határérték már az adott érdemjegyhez tartozik.

3.5 Javítás és pótlás

- 1) A két összegző tanulmányi teljesítményértékelés a szorgalmi időszakban (első alkalommal) díjmentesen pótolható vagy javítható. Javítás esetén minden esetben a későbbi eredményt vesszük figyelembe.
- 2) Amennyiben az 1) pont szerinti pótlással sem tud a hallgató elégtelentől különböző érdemjegyet szerezni, úgy a pótlási időszakban – a szabályzatban meghatározott díj megfizetése és a díjköteles pótlási alkalomra való regisztráció mellett – második alkalommal, ismételt kísérletet tehet a sikertelen első pótlás javítására.

Tevékenység	óra/félév
részvétel a kontakt tanórákon	14×2=28
félévközi készülés a gyakorlatokra	14×1=14
felkészülés a teljesítményértékelésekre	2×12=24
kijelölt írásos tananyag önálló elsajátítása	24
összesen	90

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

4 TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

4.1 A félévben sorra vett témák

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények eléréséhez a tantárgy a következő tematikai blokkokból áll. Az egyes félévekben meghirdetett kurzusok sillabuszaiban e témaelemeket ütemezzük a naptári és egyéb adottságok szerint.

Sor-szám	Előadások témái	Gyakorlatok témái
1.	Piaci struktúrák elemzése a közgazdaságtanban. Az SCP modell. Piaci koncentráció és piaci hatalom mérése. A kompetitív piac, verseny: hatékonyság és jólét (Tankönyv 1. és 3. fejezet)	Kapcsolódó feladatok a példatárból: Tesztek: 6. fej. 27-29., 11. fej. 3342.; Számítási feladatok: 5. fej. 42-43., 6. fej. 32-34., 11. fej. 24-35.
2.	Költségek és piacszerkezet. Az egy és több terméket előállító vállalat költségei. Méret- és választék-gazdaságosság. Monopólium, természetes monopólium, domináns vállalat (Tankönyv 2. & 4. fej.)	Kapcsolódó feladatok a példatárból: Tesztek: 2. fej. 83-84., 6. fej. 41-44., 7. fej. 34-38.; Számítási feladatok: 2. fej. 52-54., 6. fej. 36-37., 46., 7. fej. 33-35.
3.	Összejátszás, kartell (Tankönyv 5. fejezet)	Kapcsolódó feladatok a példatárból: Tesztek: 7. fej. 28-31., 33.; Számítási feladatok: 7. fej. 13-14., 31-32.
4.	Nem kooperatív oligopólium elméletek (Tankönyv 6. fejezet)	Kapcsolódó feladatok a példatárból: Tesztek: 7. fej. 1-6., 10-20., 25-27.; Számítási feladatok: 7. fej. 1-6., 10., 13-14., 23., 26-28., 30.
5.	Termékdifferenciálás és monopolisztikus verseny. Vállalatok térbeli elhelyezkedése (Tankönyv 7. fejezet)	Kapcsolódó feladatok a példatárból: Tesztek: 7. fej. 39., 41-49.; Számítási feladatok: 7. fej. 37-38., 45.
6.	Árképzési stratégiák, árdiszkrimináció: formái, jóléti hatásai. Nem lineáris árazás. Csomagban történő értékesítés (Tankönyv 9. és 10. fejezet)	Kapcsolódó feladatok a példatárból: Tesztek: 8. fej. 1-35.; Számítási feladatok: 8. fej. 1-5., 8., 12-15., 17-19., 25-33., 37., 41-42.
7.	Stratégiai viselkedés: kooperatív és nem kooperatív stratégiai viselkedés (Tankönyv 11. fejezet)	Kapcsolódó feladatok a példatárból: Tesztek: 9. fej. 116.; Számítási feladatok: 9. fej. 1., 4-5., 9., 11., 13.

4.2 További oktatók

Az 1.7. pontban megjelölt tantárgyfelelősön (Dr. Petró Katalin nyugdíjas egyetemi docens (petrokatalin@kgt.bme.hu)) túl további oktatóként a következőkre számítunk/számíthatunk:

Bánhidi Zoltán egyetemi tanársegéd zbanhidi@gmail.com

4.3 A részletes tantárgytematika érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Közgazdaságtan Tanszék vezetője hagyja jóvá.